

Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. de leden van de vaste commissie voor
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Postbus 20018
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

DATUM 4 september 2018

KENMERK 2018/MK/mv/045

ONDERWERP AO MBO & VMBO - 12 September 2018

Geachte leden van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

De krapte op de arbeidsmarkt is in de laatste jaren in stroomversnelling geraakt. Voor de technologische sector moeten we binnen een paar jaar 120.000 vakkundige mensen opleiden anders lopen we vast. Daarnaast moeten we een half miljoen mensen, namelijk iedereen in de technologische industrie, bijscholen. Het mbo en vmbo spelen een cruciale rol bij deze opgave en zijn daarom van onschatbare waarde. Wij vragen u daarom om in het AO MBO en VMBO op 12 september en het AO Leven Lang Leren op 9 oktober te pleiten om:

- De subsidieregeling praktijkleren voort te zetten ná 2019,
- Modulaire onderwijs in het mbo te stimuleren,
- Hybride docentschap in te zetten voor het lerarentekort bij technische (v)mbo-vakken.

Belang van stage- en leerplekken

De beroepsbegeleidende leerweg (BBL) is een zeer succesvolle route voor jongeren én volwassenen die hun beroep graag in de praktijk leren. In een tijd waar de arbeidsmarkt schreeuwt om goedgeschoold personeel, is het onbegrijpelijk dat het kabinet overweegt in deze succesvolle route te snijden.

Het schrappen van deze subsidie zal desastreuze gevolgen hebben voor de arbeidsmarkt. Uit onderzoek van Regioplan blijkt dat zonder vergoeding het animo voor bedrijven om een BBL-plek ter beschikking te stellen met ongeveer een kwart afneemt. Dit komt omdat bedrijven zo'n €15.000 per jaar per BBL-leerling investeren. De subsidieregeling (max € 2.700 per leerling) is hiervoor een substantiële bijdrage. In 2017-2018 waren er 2.720 BBL-leerlingen bij FME leden. Uitgerekend, zou dit betekenen dat zonder subsidieregeling, onze bedrijven een totaalbedrag van max € 7.344.000,- extra zouden moeten financieren. Dit is met name voor het middelgrote en kleine industrie (mki) een forse investering en deze bedrijven zullen door mogelijke afschaffing van de subsidie zwaar worden getroffen. Dit zal het animo om leer-werkplekken beschikbaar te stellen zeker niet ten goede komen.

FME verwelkomt het voornemen om de subsidiepraktijkleren voor 2019 voort te zetten en het budget met € 5 mln te verhogen en doet een dringend beroep om de subsidie ná 2019 te verlengen.

Leven Lang Ontwikkelen

De arbeidsmarkt van de toekomst ziet er anders uit dan nu. Werkprocessen worden door digitalisering anders vormgegeven en dit eist andere vaardigheden van toekomstige medewerkers. Hier moet het beroepsonderwijs beter op in spelen, bijvoorbeeld door digitale vaardigheden als standaard onderdeel van elk curriculum op te nemen. Daarnaast moet het mbo flexibel zijn en het aanbod aanpassen zodat werknemers zich via ROC's kunnen blijven bijscholen. Het mbo moet op deze manier maatwerk bieden

aan volwassenen, waarbij modules tijd- en plaatsafhankelijk gevolgd kunnen worden zodat medewerkers geen volledige opleiding hoeven te volgen, maar alleen die zaken die relevant zijn voor het werk dat zij (gaan) doen kunnen bijscholen.

FME vraagt de overheid om een leven lang ontwikkelen te stimuleren middels het mogelijk maken van een systeem van leerrechten (financiële leervouchers). Ook moet het mbo experimenten met modulair onderwijs opstarten, en waar dat al gebeurt, versnellen.

Lerarentekort

Zoals de ministers Arie Slob en Ingrid van Engelshoven aangeven in hun brief “Extra actie tegen het lerarentekort” van 24 augustus jl. zijn de grootste lerarentekorten de tekorten bij de technische vakken in het (v)mbo. Uit een Okham onderzoek blijkt zelfs dat er de komende tijd maar liefst 2.394 extra docenten nodig zijn voor alleen al de technische MBO opleidingen. De maatregelen zoals geschetst in de brief zijn voor het (v)mbo teleurstellend en onvoldoende om het nijpende tekort op te lossen.

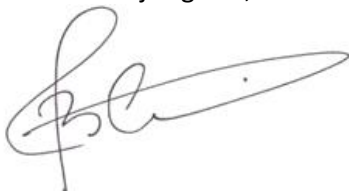
Er is een grote mate van bereidheid bij bedrijven en werknemers om samen te werken met onderwijsinstellingen om dit probleem op te lossen, middels hybride docentschap: een specialist die onderwijs kan verzorgen voor een bepaald vak in het technische onderwijs. Momenteel komt dit onvoldoende van de grond. De regelgeving rondom bevoegdheden in het onderwijs is versnipperd per onderwijskolom. Dit maakt het onoverzichtelijk en onaantrekkelijk voor bedrijven. Gezien de tekorten op de arbeidsmarkt, zoeken bedrijven naar mogelijkheden om hun personeel hiervoor uit te lenen. Een financiële prikkel zou bedrijven verleiden om personeel in te zetten voor het technisch onderwijs.

FME vraagt de overheid om de bevoegdheidsstructuur in de diverse onderwijskolommen zodanig aan te passen dat er alle ruimte wordt geboden aan de hybride docent, waarbij er ook vanzelfsprekend aandacht is voor didactische kennis en vaardigheden. Daarnaast verzoekt FME de overheid om een aparte regeling in te stellen zodat werkgevers worden verleid personeel in te zetten in het techniekonderwijs, bijvoorbeeld middels een fiscale aftrek Wet Beschikbaar stellen van Technisch Onderwijspersoneel (WBTO – naar analogie van de WBSO, die gericht is op innovatie).

Goed technisch onderwijs in het (v)mbo is van cruciaal belang voor de Nederlandse economie, werkgelegenheid en het werken aan maatschappelijke uitdagingen. Graag verzoeken wij u de voorliggende punten te betrekken bij het AO MBO en VMBO en het AO Leven Lang Leren. Mocht u naar aanleiding hiervan vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de Public Affairs adviseur Marline Kester via marline.kester@fme.nl of 06 27346611.

Een afschrift van deze brief verstuur ik ook aan de ministers van Onderwijs en SZW.

Met vriendelijke groet,

Ineke Dezentjé Hamming-Bluemink

Voorzitter FME